

LA BIBLE
LE TANAKH
L'ANCIEN
TESTAMENT

Littérature hébraïque : Période biblique

UN COURS DE
FRANCINE KAUFMANN

UNE EJ
MOOC
www.uneej.com

DOSSIER SUR L'ARAMEEN BIBLIQUE

Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ
aleph	beth	gimel	daleth	he	waw	zayin	heth	teth	
'	b	g	d	h	w	z	h	t	
Ⲑ	Ⲑ	Ⲑ	Ⲑ	Ⲑ	Ⲑ	Ⲑ	Ⲑ	Ⲑ	Ⲑ
yod	kaph	lamed	mem	nun	samekh				
y	k	l	m	n	s				
Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ
ayin	pe	sade	qoph	resh	shin	taw			
'	p	s	q	r	sh/s	t			

Alphabet araméen sur le site "mission-chaldeenne.org"

(Site Web pour cette image : avinou.org)

Le premier alphabet araméen était fondé sur l'alphabet phénicien. Progressivement, l'araméen développa son propre style d'écriture plus « carrée ». Les Hébreux et autres peuples de Canaan utilisèrent cet alphabet pour écrire leurs propres langues. Il est depuis devenu ce que nous appelons aujourd'hui l'alphabet **hébreu**. L'alphabet **araméen impérial** de par son format est communément appelé «alphabet carré» : ce sont les lettres hébraïques (voir page «[hébreu](#)»).

La langue araméenne¹

¹ Sources: D'après Wikipédia, soureth.com et rosaires.net

Le terme “araméen” dérive de “**Aram**” le cinquième fils de Shem, premier né de Noé. L’araméen était le langage des peuples sémites vivant dans l’ancien Proche-Orient. C’était le langage des Assyriens, Chaldéens, Hébreux et Syriens. Aram et Israël avaient un ancêtre commun et les patriarches hébreux parlaient en araméen.

La langue araméenne est devenue le langage commun (lingua-franca) de tous les clans sémites. Au 8ème siècle avant JC c’était la langue principale depuis l’Egypte jusqu’en Asie mineure et jusqu’au Pakistan. Il a été utilisé par les grands empires sémites **Assyriens** et **Babyloniens**.

Les exilés du nord (Royaume d’Israël) en 722 avant JC et ceux du sud (Royaume de Judée) après 587 avant JC ont dû apprendre la langue et l’écriture araméenne qui, de toute façon, devenait la langue commune des échanges au Moyen-Orient. En rentrant de l’exil babylonien, les exilés l’ont aussi importée avec eux en Judée. Depuis ce temps, la langue araméenne est devenue la langue habituelle des Juifs ainsi que sa graphie plus ou moins archaïque, alors que l’hébreu restait la langue des Livres saints et de la liturgie.

L’alphabet arabe provient de l’alphabet araméen dans sa variante nabatéenne ou syriaque.

L’araméen et le syriaque

Les premières attestations écrites de l’araméen datent du début du **premier millénaire avant l’ère chrétienne**. Dès le VIIe siècle avant notre ère l’araméen devient la langue administrative de l’empire néo-assyrien puis des empires néo-babylonien et perse, et la **langue véhiculaire de tout le Proche et Moyen Orient**. Dès l’antiquité on distingue une **branche orientale** (Mésopotamie) et une **branche occidentale** (Canaan, Liban, Ouest de la Syrie). De nombreux dialectes sont attestés par des inscriptions lapidaires ou des textes (fragments araméens de la Bible, targum palestinien, targum babylonien, manuscrits de Quram, Talmud...).

Au début de l’ère chrétienne, **le syriaque**, qui passe pour être le dialecte araméen d’Edesse (aujourd’hui Urfa en Turquie), devient **la langue classique des chrétiens orientaux**. La littérature syriaque reste active jusqu’au XIIIe siècle ; par la suite, le syriaque est de plus en plus cantonné à des usages religieux. (Source : sorosoro.org)

Jésus parlait araméen

Jésus parlait principalement en araméen. Les villes de Nazareth et de Capharnaüm où il a vécu étaient de langue araméenne bien que le grec ait été largement utilisé dans les grandes villes de l’Est méditerranéen comme Antioche et Alexandrie. Jésus avait aussi certainement un niveau d’hébreu suffisant pour discuter de la Bible hébraïque et il avait sans doute des notions de grec.

LA BIBLE
LE TANAKH
L'ANCIEN
TESTAMENT

Littérature hébraïque : Période biblique

UN COURS DE
FRANCINE KAUFMANN

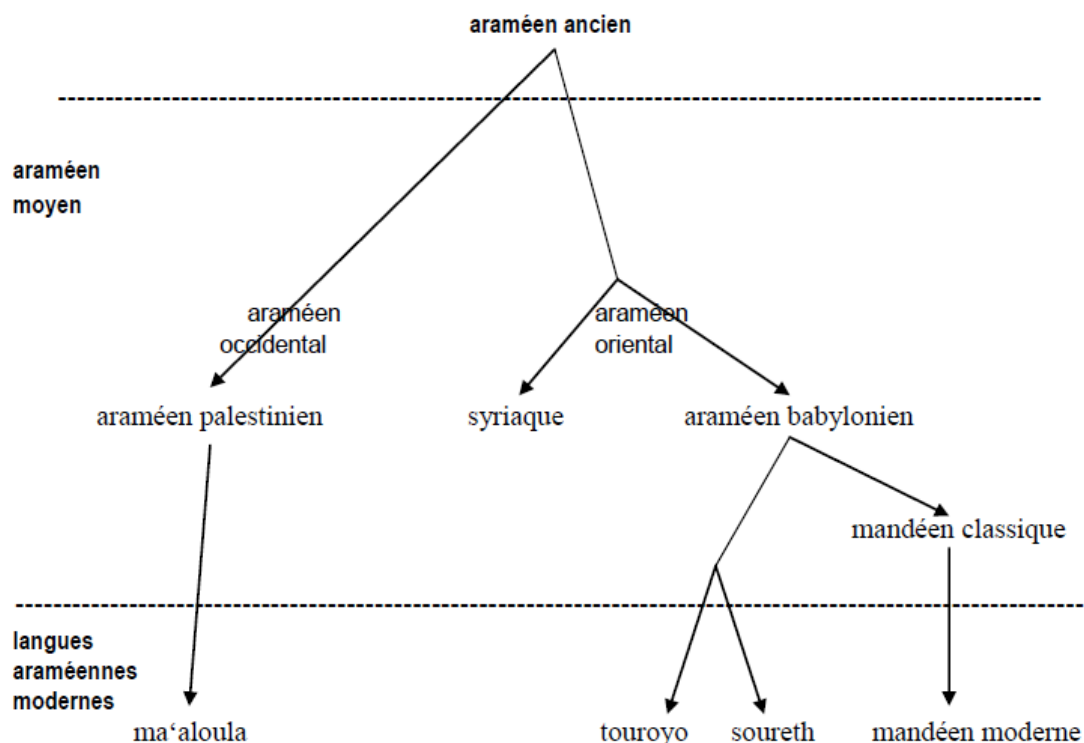

UNE EJ
MOOC
www.uneej.com

L'araméen est resté la langue commune de la Terre Sainte au 1er siècle après JC en dépit des invasions macédonienne-grecque (331 avant JC) et romaine (63 avant JC). En effet, malgré l'importance croissante de la langue grecque, l'utilisation de l'araméen était également en expansion, et il finit par être majoritaire parmi les Juifs en Palestine et ailleurs dans le Moyen-Orient autour de 200 après JC et jusqu'à la conquête arabe au 7ème siècle.

Jésus et ses disciples parlaient un dialecte araméen galiléen nettement distinct de celui de Jérusalem. Le message du christianisme s'est répandu (surtout parmi les Juifs de langue araméenne) à travers la Judée, la Syrie et la Mésopotamie, et même à Kerala en Inde, en araméen (ou syriaque ; Aram étant le mot hébreu pour la Syrie). L'Evangile a été d'abord transmis oralement en araméen avant d'être écrit en grec, la langue internationale de l'époque.

Arbre généalogique des langues araméennes modernes

http://www.avinou.org/?page_id=1261

Sources : d'après Wikipédia et omniglot.com

LA BIBLE
LE TANAKH
L'ANCIEN
TESTAMENT

Littérature hébraïque : Période biblique

UN COURS DE
FRANCINE KAUFMANN

La Collection des Alphabets du Monde entier — correspondance avec la lettre latine —				
ARAMÉEN (1500 AV.N.E.)				
	 ALEPH	 BET	 GIMEL	
	 DALET	 HÉ	 VAV	
 ZAYIN	 HÉT	 YOD	 KAF	
 LAMED	 MÉM	 NOUN	 AYIN	 PÉ
 QOF	 RÉCH	 CHIN	 SADÉ	 SIN
 TAV	 TÉT	 VAV	 VAV	 VAV
 SAMEKH	 YOD	 ZAYIN	 KAP	
 MEM (Final)	 NUN (Final)	 PÉ (Final)	 SADÉ (Final)	CINQ LETTRES FINALES À PARTIR DU 3 ^E SIÈCLE AV.N.E.

/ André Lévy, archéographe - Dépôt légal octobre 2003
Reproduction interdite / Tous droits réservés pour tous pays

LA BIBLE
LE TANAKH
L'ANCIEN
TESTAMENT

Littérature hébraïque : Période biblique

UN COURS DE
FRANCINE KAUFMANN

UNE EJ
MOOC
www.uneej.com

Araméen oublié, retrouvé dans la langue populaire du marché :

קראה סירוגין יצא וכו'. לא הוו ידעי רבנן מאי סירוגין, שמעוה לאמתא דבי רבי דקאמרה להו לרבנן דהוי עיילי פסקי פסקי לבי רבי: עד מתי אתם נכנסין סירוגין סירוגין! לא הוו ידעי רבנן מאי חלוגלוגות, שמעוה לאמתא דבי רבי דאמרה ליה לההוא גברא דהוה קא מבדר פרפחני, עד מתי אתה מפזר חלוגלוגך. לא הוו ידעי רבנן מאי (+משלי ל +) סלסלה ותרוממך. שמעוה לאמתא דבי רבי דהוות אמרה לההוא גברא דהוה מהפך במזייה, אמרה ליה: עד מתי אתה מסלסל בשערך. לא הוו ידעי רבנן מאי (+תהלים ל"ה) השלך על ה' יהבך. אמר רבה בר בר חנה: זימנא חדא הוה אזילנא בהדי ההוא טייעא, וקא דרינא טונא, ואמר לי: שקול יהביך ושדי אגמלאי. לא הוו ידעי רבנן מאי (ישעיהו ל"ד) וטאטאטיה במטאטא השמד, שמעוה לאמתא דבי רבי דהוות אמרה לחברתה: שקולי טאטיתא וטאטי ביתא. תנו רבנן: קראה סירוגין - יצא,

Snobisme araméen contre purisme hébraïque (Eyn Yaakov, pp. 845-857) :

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ע עמוד א

ההוא גברא דמנהרדעא דעל לבי מטבחיא **בפומבדיתא**, אמר להו: הבו לי בישרא, אמרו ליה: נטר עד דשקיל לשמעיה **דרב יהודה בר יחזקאל**, ונתיב לך. אמר: מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי, דשקל מן קמאי? אזלו אמרו ליה לרב יהודה, שמתיה. אמרו: רגיל דקרי אינשי עבדי, אכריו עליה דעבדא הוא. אזל ההוא אזמניה לדינא לקמיה דרב נחמן, אייתי פיתקא דהזמנא. אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא, אמר ליה: איזיל או לא איזיל? אמר ליה: מיזל לא מיבעי לך למיזל, משום דגברא רבה את, אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל. אתא אשכחיה דקעביד מעקה, אמר ליה, לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל: כיון שנתמנה אדם פרנס על הצבור - אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה? א"ל: פורתא **דגונדריא** הוא דקא עבידנא, א"ל: מי סניא **מעקה** דכתיב באורייתא, או **מחיצה** דאמור רבנן! א"ל: יתיב מר **אקרפיטא**, א"ל: ומי סני **ספסל** דאמור רבנן, או איצטבא דאמרי אינשי! א"ל: ליכול מר **אתרונגא**, אמר ליה, הכי אמר שמואל: כל האומר אתרונגא - תילתא ברמות רוחא, או **אתרוג** כדקריה רבנן, או **אתרונגא** דאמרי אינשי. אמר ליה: לישתי מר **אנבגא**, אמר ליה: מי סני **איספרגוס** דקריה רבנן, או **אנפק** דאמרי אינשי (...)

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ע עמוד ב

א"ל: מאי שיאטיה דמר הכא? אמר ליה: טסקא **דהזמנותא** שדר מר אבתראי, אמר ליה: **השתא שותא דמר לא גמירנא**, **טסקא דהזמנותא משדרנא למר?** אפיק דיסקא דהזמנותא מבי חדיה ואחזי ליה, אמר ליה: הא גברא והא דסקא.